

واکاوی علل حضور مستشاری ایران در سوریه و عراق

محمد قزوینی نظم‌آبادی^۱

چکیده

نظام جمهوری اسلامی که منبعث از آموزه‌های اسلامی است، کمک به مظلومین و مقابله با ظالمین را وظیفه دینی خود می‌داند و آن را در قانون اساسی هم گنجانده است. چند سالی است که دو کشور مهم خاورمیانه سوریه و عراق به دلیل همسویی و همکاری با سیاست‌های ایران مورد هجوم گسترده گروه‌های تروریستی سلفی تحت حمایت ائتلاف عربی - غربی قرار گرفتند. جمهوری اسلامی با درک خطر بزرگی که این دو کشور را تهدید می‌کرد، به دعوت دولت‌های قانونی این دو کشور اقدام به حضور مستشاری در این کشورها نمود تا با مساعدت خود آن‌ها را در مصاف با دشمنان یاری دهد. سؤال اساسی این پژوهش این است که چرا ایران در دو کشور مذکور حضور مستشاری یافت. یافته‌های این پژوهش که براساس روش توصیفی - تحلیلی و با استناد به روش مطالعه کتابخانه‌ای به دست آمده، نشان می‌دهد که سوریه و عراق از اهمیت راهبردی برای آرمان‌های جمهوری اسلامی برخوردارند. سوریه از مهم‌ترین کشورهای جبهه مقاومت اسلامی در برابر دولت غاصب اسرائیل و حلقه و صف ایران با حزب‌الله و گروه‌های فلسطینی است. عراق همسایه غربی و دومین کشور شیعه دارای سابقه دیرینه تاریخی - فرهنگی و مذهبی با ایران است که به همین دلیل و نیز به سبب ارتباط با شیعیان کشورهای مجاور از اهمیت استراتژیک برای ایران برخوردار است. همچنین ایران به دلیل تأمین امنیت مرزهای خود، مطابق با قواعد حقوق بین‌الملل و نهایتاً به منظور مقابله با عقاید باطل گروه‌های سلفی تکفیری در این دو کشور حضور مستشاری یافت.

واژه‌های کلیدی: سوریه، عراق، حضور مستشاری، جمهوری اسلامی، گروه‌های سلفی تکفیری.

مقدمه

انقلاب اسلامی ایران بر پایه و اصول تعالیم حیات‌بخش قرآن کریم و سنت پیامبر اسلام (ص) و ائمه معصومین (ع) شکل گرفت. از جمله این تعالیم که بر آن تأکید شده است، کمک به مظلوم و مبارزه با ظالم است. به همین جهات سخن حضرت امام خمینی (ره) بنیانگذار جمهوری اسلامی: «ما از مظلوم دفاع می‌کنیم و بر ظالم می‌تازیم» اساس سیاست خارجی ایران قرار گرفت و در قانون اساسی هم بر آن تأکید گردید.

چند سالی است که گروه‌های تکفیری سلفی دو کشور مؤثر خاورمیانه سوریه و عراق را با حمایت ائتلاف عربی — غربی مورد حمله گسترده خود قرار داده‌اند. جمهوری اسلامی به محض ظهور بحرانی در این کشورها خود را ملزم به مساعدت به این کشورها و ملت‌های مظلوم دید و در آنجا حضور مستشاری پیدا کرد. سوریه به عنوان خط مقدم جبهه مقاومت اسلامی در قریب به چهار دهه گذشته و حلقه و صل ایران با حزب‌الله و گروه‌های فاسطینی از جایگاه و اهمیت استراتژیک برای جمهوری اسلامی برخوردار است. دولت و ملت عراق همسایه غربی ایران و دومین کشور شیعی و واسطه ارتباط با شیعیان کشورهای مجاور مانند شیعیان عربستان، بحرین، سوریه و لبنان است و با ایران روابط گسترده فرهنگی، تاریخی و مذهبی دارد. دولت و عراق جدید و فعلی نیز جایگاه راهبردی در سیاست‌های جمهوری اسلامی دارد. به همین دلیل هنگامی که این دو کشور مورد هجوم گروه‌های سلفی تکفیری مورد حمایت غرب و مزدوران عرب آن‌ها قرار گرفت از ایران علناً و رسماً دعوت به حضور مستشاری جهت مساعدت در مصاف با تروریست‌ها به عمل آوردند. مضاف بر این، ایران به منظور تأمین امنیت و حفظ منافع ملی و در راستای قاعده حقوق بین‌المللی «حق دفاع مشروع» و همچنین به دلیل مقابله با عقاید و تفکرات باطل و نامعقول گروه‌های سلفی تکفیری در این کشورها حضور پیدا کرد و با ارایه خدمات مستشاری ارتش‌ها و ملت‌های سوریه و عراق را در مصاف با دشمنان یاری داد. حضور مستشاری ایران باعث شد که این دو کشور و دولت‌های هم‌سوی آن‌ها با ایران، به دست رقیبان استراتژیک ایران مانند: عربستان، آمریکا، رژیم صهیونیستی و... نیفتند و گروه‌های تروریستی — تکفیری شکست خورده و دشمنان اسلام ناب محمدی (ص) و انقلابی ناکام بمانند.

سابقه تحقیق

با بررسی که به عمل آمد، روشن شد که پژوهشی مستقل تحت عنوان «واکاوی علل حضور مستشاری ایران در سوریه و عراق» تاکنون صورت نگرفته است. با این حال بعضی پژوهش‌های تا حدی مرتبط، در ضمن تحقیق خود به شکل گذرا به این مسئله پرداخته‌اند. بعضی از این پژوهش‌ها به این قرار می‌باشند:

۱- " ارزیابی چگونگی راهبرد نوین مستشاری ایران در مقابله با گروه های تکفیری در سوریه " نوشته: نظامی پور، شادمانی و اخوان (۱۳۹۵) مندرج در: فصلنامه پژوهش های حفاظتی امنیتی دانشگاه جامع امام حسین(ع). همان گونه که از عنوان این مقاله برمی آید مؤلفان به راهبرد جدید حضور مستشاری در مقابله با گروه های سلفی می پردازند، بدون این که علل حضور ایران را در این کشورها بررسی کنند.

۲- « بررسی مشروعیت حضور نظامی ایران در مخاصمه سوریه در پرتو اصول حقوق بین الملل ». اثر: علی محمدی (۱۳۹۶) مندرج در: مجله مطالعات راهبردی جهان اسلام. نویسنده از منظر حقوق بین الملل به دفاع از حضور ایران در سوریه می پردازد که هر چند یکی از دلایل مشروع حضور مستشاری را بیان می کند اما دیگر علل حضور را بررسی و نقد نمی کند.

۳- «منابع فرهنگی قدرت نرم جمهوری اسلامی ایران در عراق»، از: جعفری و نیکروش (۱۳۹۴)، مندرج در: دو فصلنامه قدرت نرم. مؤلف در این پژوهش به منابع قدرت نرم ایران در عراق می پردازد و گذرا به علل حضور مستشاری ایران در عراق از جمله اینکه کشور شیعه عراق از جایگاه راهبردی برای ایران برخوردار است، اشاره می کند.

علل ایدئولوژیک یا اعتقادی حضور مستشاری ایران در سوریه و عراق

انقلاب اسلامی ملت ایران برگرفته از تعالیم حیات بخش قرآن کریم و سیره پیشوایان دین مبین اسلام است. یکی از مهم ترین این آموزه ها کمک و مساعدت به مظلوم و مبارزه با ظالم است. قرآن مجید در این خصوص این گونه مسلمانان را مورد خطاب قرار می دهد: «و ما لکم لاتقاتلون فی سبیل الله و المستضعفین من الرجال و النساء و الولدان الذین یقولون ربنا اخرجنا من هذه القریه الظالم اهلها واجعل لنا من لدنک ولیا و اجعل لنا من لدنک نصیرا. بر شما چه شده است که در راه خدا و مردان، زنان و کودکان مظلوم که در چنگال ظالمان قرار گرفته اند، به جهاد بر نمی خیزید؟ کسانی که می گویند خدایا ما را از دست این قوم ظالم نجات ده و برای ما ولی و سرپرستی قرار ده و ما را یاری فرما»^۱.

در سیره ائمه معصومین نیز بر همین مسئله تأکید شده است؛ از جمله حضرت علی بن ابیطالب(ع) خطاب به حسنین(ع) خود می فرماید: کونا لظالم خصما و للمظلوم عوناً. فرزندانم دشمن ظالم و یاور مظلوم باشید»^۲.

براساس همین تعالیم اسلامی است که حضرت امام خمینی رهبر و بنیانگذار انقلاب اسلامی که همواره حمایت خود را از ملت مظلوم فلسطین و لبنان از سال های پیش از پیروزی انقلاب اسلامی

۱. نساء، ۷۵.

۲. رضی، ۱۳۸۲، ص ۳۷، نامه ۴۷.

در قبال رژیم اشغالگر قدس ابراز می‌کرد و مبارزه با اسرائیل را به همه مسلمانان گوشزد می‌کرد، فرمود: ما از مظلوم دفاع می‌کنیم و بر ظالم می‌تازیم^۱. یا در جایی دیگر فرمود: ما از تمام نهضت‌های آزادی‌بخش در سراسر جهان که در راه خداوند، حقیقت و آزادی مبارزه می‌کنند، پشتیبانی می‌کنیم^۲. براساس همین دیدگاه‌های ایدئولوژیک، جمهوری اسلامی در اصل ۱۵۲ و ۱۵۴ قانون اساسی، خود را متعهد به دفاع از حقوق مسلمانان و نهضت‌های اسلامی و مبارزه با آمریکا و اسرائیل به عنوان نماد اصلی ظلم و ستم می‌داند و از آنجا که دو کشور و ملت سوریه و عراق به واسطه مواضع سیاسی ظلم‌ستیز و یا اعتقادات دینی — مذهبی مورد ظلم و هجوم گسترده جبهه متحد عربی — غربی قرار گرفتند، ایران بر خود فرض دانست که با حضور مستشاری در این دو کشورها، آن‌ها را علیه دشمنان یاری رساند و داعیه پرچمداری ارزش‌های اسلامی و از آن جمله حمایت از مظلوم و مقابله با ظالم را در عمل نشان دهد.

نگاهی کوتاه به روابط ایران - سوریه و ایران - عراق در چند دهه گذشته

روابط ایران و سوریه قبل از پیروزی انقلاب اسلامی تابع تحولات منطقه، خصوصاً مسأله اعراب و اسرائیل بود. در سال‌های پیش از انقلاب اسلامی به واسطه به‌خامت گرائیدن روابط ایران و عراق، روابط ایران و سوریه تا حدی نزدیک گردید و حتی ایران صدها میلیون دلار کمک مالی به سوریه کرد؛ اما با گرم شدن روابط مصر و آمریکا و تصمیم صلح و سازش انور سادات با اسرائیل و عدم همسویی شاه با سوریه در این مسیر، روابط مجدداً به تیرگی گرایید؛ زیرا شاه ایران حافظ اسد را که مخالف روند سازش با اسرائیل بود، تشویق به همراهی با اسرائیل کرد^۳. سیاست ضداسرائیلی و علاقه به شوروی سوریه مخالف خط‌مشی و سیاست خارجی دولت شاه بود. سوریه، ایران را به واسطه رابطه نزدیکی با آمریکا و اسرائیل نوکر آمریکا و بخشی از طرح تسلط این دو کشور بر جهان عرب تلقی کرد. با پیروزی انقلاب اسلامی و تغییر مواضع اصولی ایران در حمایت از ملت مظلوم فلسطین، جبهه مقاومت اسلامی، دفاع از مسلمانان و به رسمیت نشناختن دولت اشغالگر قدس، روابط دو کشور به دلیل مواضع نزدیک سیاسی به سرعت بهبود یافت^۴. این نزدیکی روابط به سبب دشمنان و تهدید مشترک مانند: صدام حسین و اسرائیل و خصوصاً بعد از اینکه آمریکا ایران و سوریه را بعد از حمله به افغانستان به عنوان حامی تروریسم، دولت‌های یاغی و محور شرارت نامید و به طور ضمنی هدف‌های بعدی آمریکا در منطقه دانست، توسعه پیدا کرد. در سال ۲۰۰۴ میلادی یک توافق‌نامه استراتژیک و در سال ۲۰۰۶ یک پیمان دفاعی دوجانبه بین دو کشور به امضاء رسید. تجاوز رژیم صهیونیستی به

۱. موسوی خمینی، ج ۱۲، ص ۱۳۸؛ همو، ج ۱۱، ص ۱۶۰.

۲. همان، ج ۱۲، ص ۱۳۸.

۳. سیمبر، اسمعیلی، ۱۳۹۲، ص ۱۳.

۴. نک: نظامی‌پور، شادمانی و اخوان، ۱۳۹۵، ص ۹.

جنوب لبنان و دو سال بعد یعنی سال ۲۰۰۸ به نوار غزه، اتحاد و ائتلاف بین ایران - سوریه و حزب‌الله لبنان را بیش از پیش مستحکم‌تر ساخت.^۱

اکنون سوریه و ایران با وجود تفاوت در نوع حکومت سیاسی، زبان، نژاد و مذهب یکی از قوی‌ترین اتحادهای سیاسی و نظامی — امنیتی را که حدود سه دهه به طول انجامیده در منطقه حساس خاورمیانه تشکیل داده‌اند و سوریه در این سالها همواره شریک استراتژیک ایران در جهان عرب بوده است.

اما درباره روابط ایران و عراق قبل از پیروزی انقلاب اسلامی باید گفت که این روابط به دلیل ماهیت رژیم بعث که ذاتاً ماهیت ضدایرانی داشت، چندان عمیق نبود. با ظهور انقلاب اسلامی این ضدیت با ایران خود را در قالب تهاجم صدام به ایران نشان داد. سقوط صدام تکریتی موجب گردید تا مردم عراق با شرکت در انتخابات آزاد دولت منتخب خود را تشکیل دهند و از آنجا که بیش از ۶۰٪ مردم این کشور شیعه بودند، دولت شیعی روی کار آمد. روابط فرهنگی — مذهبی و تاریخی سابقه‌دار بین دو ملت و کشور، خصوصاً زیارت اماکن مقدس از سوی زائران هر دو طرف این روابط را هر چه بیشتر گسترش داد و اکنون عراق جدید شریک دوم سیاسی ایران در جهان عرب به حساب می‌آید.^۲

علل سیاسی حضور مستشاری ایران در سوریه و عراق

رفتارهای سیاسی جمهوری اسلامی مقتبس از آموزه‌های اسلامی است و این عبارت و شعار مشهور «انّ الحیاه عقیده و الجهاد. زندگی دنیا، اعتقاد و جهاد برای دفاع از آنان اعتقادات می‌باشند»، را چه خوب مرحوم مدرس کامل کرد که: «سیاست ما عین دیانت ما و دیانت ما عین سیاست ماست». بنابراین در حقیقت حضور مستشاری ایران در سوریه و عراق خاستگاه ایدئولوژیک دارد. اما با این حال در ادامه موضوع را از منظر علم سیاست تحلیل می‌کنیم.

همان‌گونه که می‌دانیم دو کشور و ملت مسلمان و ستم‌دیده سوریه و عراق در سال‌های ۲۰۱۳ و ۲۰۱۴ میلادی مورد هجوم همه‌جانبه گروه‌های سلفی تکفیری تحت حمایت غرب و بعضی کشورهای عربی همانند: داعش، جبهه‌النصره و... قرار گرفتند و مناطق وسیعی از این کشور به اشغال آن‌ها درآمد. جمهوری اسلامی به محض درک عمق خطر به دلایل زیر در این کشورها حضور مستشاری یافت:

الف. دعوت رسمی دولت‌های قانونی سوریه و عراق از ایران برای حضور. دولت‌های سوریه و عراق هنگامی که عمق خطر و حمایت همه‌جانبه جبهه غربی — عربی از تروریست‌ها و پیشروی‌های سریع آن‌ها را مشاهده کردند و احساس نیاز به کمک‌های ایران، از جمهوری اسلامی رسماً تقاضای

۱. نیاکویی، اسمعیلی و ستوده، ۱۳۹۲، ص ۱۲۹.

۲. امیدی، ۱۳۸۷، ص ۱۲۹.

مساعادت نمودند. ایران بی‌رنگ در این کشورها حضور یافت و به ارایه خدمات مستشاری در عرصه‌های راهبردی، عملیاتی، تاکتیکی و فنی به ارتش‌های این کشورها پرداخت. این حضور مطابق با قوانین حقوق بین‌الملل است زیرا به موجب این مقررات، مداخله دولت ثالث به شکل مداخله نظامی در درگیری‌های مسلحانه داخلی کشور در صورتی مشروعیت دارد که با دعوت دولت قانونی صورت گیرد. این قاعده عام در قطعنامه شماره ۳۳۱۴ (ماده ۲۹) مجمع عمومی سازمان ملل و متعاقباً در پیش‌نویس طرح کمیسیون حقوق بین‌الملل در زمینه مسئولیت دولت پذیرفته شده است.^۱

ب. اهمیت راهبردی سوریه و عراق برای ایران. دو کشور سوریه و عراق در حال حاضر شریکان استراتژیک جمهوری اسلامی در خاورمیانه محسوب می‌شوند. سوریه خط مقدم جبهه مقاومت اسلامی (ایران، سوریه، لبنان، حزب‌الله و گروه‌های فلسطینی حماس و جهاد اسلامی) است و این کشور اکنون بها و تاوان حمایت جانانه و تمار عیار خود از این جبهه در برابر دشمن مشترک (رژیم اشغالگر قدس و همپیمانان منطقه‌ای و فرماندهان آن را) می‌پردازد. جمهوری اسلامی می‌داند که تضعیف سوریه به منزله تضعیف جدی جبهه مقاومت است که حلقه واسطه بین ایران و حزب‌الله و گروه‌های فلسطینی است. در واقع باید فشار ائتلاف عربی — غربی به حکومت بشار اسد را به عنوان بخشی از تلاش‌های طراحی شده غرب و متحدان عرب آن برای تضعیف ایران در خاورمیانه و تغییر موازنه تهدید به ضرر ایران دید.^۲

در عراق نیز به دلیل اینکه این کشور با انتخابات آزاد از حکومت شیعی برخوردار گردید و روابطی مستحکم بین دو دولت و ملت ایران برقرار شد، برخی کشورهای منطقه که شاهد نفوذ روزافزون ایران در منطقه بویژه در عراق بودند، گروه‌های تروریستی را به این کشور گسیل کردند. جمهوری اسلامی به دلایل اسلامی، انسانی و اخلاقی و نیز به این سبب که عراق جدید از اهمیت استراتژیک برای ایران برخوردار است و از عوامل اصلی قدرت نرم جمهوری اسلامی به حساب می‌آید،^۳ به منظور کمک به نیروهای مسلح این کشور، در آنجا حضور مستشاری یافت.

ج. تأمین امنیت مرزها و حفظ منافع ایران. از دیگر علل حضور ایران در سوریه و عراق تأمین امنیت جمهوری اسلامی بود. گروه‌های تروریستی نظیر: داعش، جبهه النصره، فیلق الرحمن و... که اساساً ماهیت ضد شیعی در تعالیم و عقاید آنها موج می‌زند، خصوصاً داعش که شیعه ستیز و ایران ستیزی از مقومات آن به حساب می‌آید و شیعه را کافر می‌داند،^۴ بارها به طور رسمی ایران را با

۱. علی محمدی، ۱۳۹۶، ص ۱۷۶.

۲. نیاکوبی، اسمعیلی و ستوده، ۱۳۹۲، ص ۱۲۹؛ همچنین: نظامی‌پور، شادمانی و اخوان، ۱۳۹۵، ص ۵.

۳. داداندیش، احدی، ۱۳۹۰، ص ۱۵۵.

۴. عظیمی و همکاران، ۱۳۹۴، صص ۳۸۴-۳۸۳؛ نورانی، ۱۳۹۳، ص ۱۸۷.

عزام گروه های تروریستی تهدید کرده بود؛ که از آن جمله نهایتاً در سال ۱۳۹۶ موفق به انجام حمله تروریستی به ساختمان اداری مجلس و مرقد امام شد و جمعی را به شهادت رساند.

جمهوری اسلامی براساس قاعده «حق دفاع مشروع» که مطابق با قواعد حقوق بین الملل است^۱، لازم دید به منظور حفظ امنیت کشور و مرزهای خود در این کشور حضور پیدا کند و با ارایه کمک ها و خدمات مستشاری به ارتش های این کشورها مانع از موفقیت و پیشروی این تروریست ها سراپا مورد پشتیبانی غرب و متحدان منطقه ای آن به سمت مرزهای ایران شود. سنت پیامبر(ص) عظیم الشان اسلام و حضرت علی(ع) نیز همواره تاکید بر هجوم بازدارند و پیشگیرانه بوده است. حضرت امیرالمؤمنین(ع) در اهمیت این مسئله می فرماید: فوالله ماغزی قوم قطّ فی عقد دار هم الاّ ذلّوا. به خدا قسم ملتی در خانه اش مورد حمله قرار نگیرد مگر اینکه خوار و ذلیل گشت^۲. رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار خود در تاریخ ۱۶ بهمن سال ۱۳۹۴ با خانواده های معظم شهدا مدافع حرم فرمودند: «امتیاز دوم شهدای شما این است که این ها رفتند و با دشمنی مبارزه کردند که اگر این ها مبارزه نمی کردند، این دشمن می آمد داخل. اگر جلویش گرفته نمی شد، ما باید این جا در کرمانشاه و همدان و بقیه استان ها با این ها می جنگیدیم»^۳.

د. ممانعت از تحقق خواسته استکبار در انزوای سیاسی ایران در خاورمیانه. یکی از اهداف و راهبردهای حضور مستشاری ایران در کشورهای منطقه، پیشگیری از تحقق نیت دشمنان خصوصاً آمریکا، اسرائیل، عربستان و... از انزوای ایران در جهان و به ویژه خاورمیانه است. همان گونه که گذشت از اهداف دشمنان در فشار بر دولت های طرفدار ایران چون سوریه و عراق، تضعیف موقعیت روبه رشد تفکر و ایده انقلاب اسلامی و تغییر موازنه تهدید به ضرر ایران است (نیاکویی، اسمعیلی و ستوده، ۱۳۹۲، ص ۱۲۹)، قطعاً اگر سیاست های ایران در منطقه شکست می خورد و سوریه یا عراق یا هر دو آن ها به دست گروه های سلفی مورد حمایت کشورهای غربی و عربی مخالف ایران می افتاد، زمینه انزوای سیاسی فراهم می گشت زیرا هر حکومتی که در این دو کشور روی کار می آمد، شریک استراتژیک آن ها می شد و با ایران همکاری نداشت^۴.

۱. براساس منشور سازمان ملل ماده ۵۱ هرگاه کشوری از سوی تروریست های ساکن در کشور دیگر مورد حمله قرار گیرد آن کشور می تواند به پایگاه های آن ها در راستای حق دفاع مشروع، حمله نظامی کند و نمونه آن حمله آمریکا به پایگاه های القاعده در افغانستان به دنبال انفجارهای برج های دوقلو در یازده سپتامبر سال ۲۰۰۱ میلادی است که مورد تأیید شورای امنیت قرار گرفت (نک: علی محمدی، ۱۳۹۶، ص ۱۷۶).

۲. رضی، ۱۳۸۲، ص ۵۱، خطبه ۲۷.

۳. همچنین: پایگاه اطلاع رسانی حفظ و نشر آثار رهبر انقلاب KHAMENEI.IR

۴. همان، ص ۱۳۳؛ نجات و ولدانی، ۱۳۹۲، صص ۴۰-۳۹.

هـ. پیشگیری از نفوذ و اجرای توطئه آمریکا در تقسیم خاورمیانه. آمریکا با خلق گروه های تکفیری قصد داشت تا با پیاده کردن نقشه خاورمیان جدید، اسرائیل را در حاشیه امن قرار دهد. به همین جهت سعی کرد تا با ایجاد و تقویت بحران در کشور مهم سوریه و عراق و تقسیم این کشورها به این منظور خود دست پیدا کند. وزیر خارجه اسبق ایالت متحده آمریکا خانم هیلاری کلینتون در کتاب خاطرات خود به این مسئله اعتراف می کند. او در کتابش می نویسد: «ما داعش را برای تقسیم خاورمیانه ایجاد کردیم»^۱. جمهوری اسلامی با حضور به موقع در این کشورها مانع تحقق نیت شوم جبهه استکبار گردید.

در پایان بعد از ذکر برخی از مهم ترین دلایل حضور مستشاری ایران در سوریه و عراق، مناسب می دانیم که بعضی از دستاوردهای مهم این حضور را گذرا برشماریم:

الف. حفظ، تقویت و تداوم جبهه مقاومت اسلامی به محوریت جمهوری اسلامی ایران.

ب. شکست سیاست های ائتلاف عربی - غربی و در رأس آن ها عربستان و آمریکا.

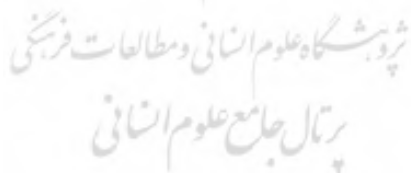
ج. شکست سنگین گروه های سلفی.

د. افزایش محبوبیت و نفوذ ایران در منطقه.

هـ. فراهم آمدن زمینه هرچه بهتر شکل گیری وحدت میان ایران، سوریه، عراق، لبنان و اخیراً یمن.

و. تضعیف موقعیت رژیم صهیونیستی.

ز. رسوایی دولت های عربی وابسته به غرب نظیر عربستان در پشتیبانی از گروه های تکفیری.

نتیجه

جمهوری اسلامی براساس قانون اساسی خود که برگرفته از آموزه‌های اسلامی است؛ کمک به مظلومین و مبارزه با ظالمین را وظیفه خود می‌داند. بعد از این که گروه‌های تروریستی سلفی دو کشور و ملت مظلوم عراق و سوریه را به واسطه پشتیبانی از جبهه مقاومت اسلامی، شیعه بودن و همکاری با سیاست‌های ایران در منطقه، با حمایت کشورهای عربی - غربی مورد هجوم گسترده قرار دادند، دولت‌های قانونی این کشورها از ایران برای کمک، تقاضای رسمی دادند. ایران به چند دلیل در این کشورها حضور مستشاری یافت. از جمله: پاسخ به دعوت رسمی این دولت‌ها در جنگ با تروریست‌ها، حفظ و تقویت جبهه مقاومت اسلامی که در کشور سوریه تبلور یافته است، حفظ و تأمین امنیت مرزهای کشور ایران، مقابله با تفکرات و عقاید باطل گروه‌های سلفی که خود را نماینده اسلام می‌دانستند و... حضور مستشاری ایران در دو کشور سوریه و عراق مانع از تحقق نیت دشمنان گردید.

منابع و مأخذ

- قرآن کریم.
- نهج البلاغه.
- امیدی، علی (۱۳۸۷)، «چیستی و چگونگی سیاست خارجی مقایسه‌ای، مطالعه مورد روابط ایران و سوریه»، فصلنامه مطالعات خاورمیانه.
- جعفری، علی‌اکبر و ملیحه نیک‌روش (۱۳۹۴)، «منابع فرهنگی قدرت نرم جمهوری اسلامی در عراق نوین»، فصلنامه قدرت نرم.
- سیمیر، رضا و علی اسمعیلی (۱۳۹۲)، «علل شکل‌گیری و تداوم اتحاد ایران و سوریه»، فصلنامه سیاست جهانی.
- داداندیش، پروینی و افسانه احدی (۱۳۹۰)، «جایگاه دیپلماسی عمومی در سیاست خارجی جمهوری اسلامی»، فصلنامه روابط خارجی.
- عظیمی، حمید و همکاران (۱۳۹۴)؛ اطلس رهبران، تصویری از صحنه رقابت داعیان مذهب در جهان اهل سنت، قم، دفتر نشر معارف.
- علی‌محمدی، شیوا (۱۳۹۶)، «بررسی مشروعیت حضور نظامی ایران در مخاصمه سوریه در پرتو اصول حقوق بین‌الملل»، مطالعات راهبردی جهان اسلام.
- موسوی‌خمینی، روح‌اله (۱۳۹۰) صحیفه امام، مؤسسه تنظیم و نشر آثار حضرت امام خمینی (ره).
- نظامی‌پور، قدیر، مهدیه شادمانی و منیژه اخوان (۱۳۹۵)، «ارز یابی چگونگی راهبرد نوین مستشاری ایران در مقابله با گروه‌های تکفیری در سوریه»، فصلنامه پژوهش‌های حفاظتی - امنیتی دانشگاه جامع امام حسین (ع).
- نیاکویی، سیدامیر، علی اسمعیلی و علی اصغر ستوده (۱۳۹۲)، «تبیین راهبردی امنیتی ایران در قبال بحران سوریه»، فصلنامه پژوهش‌های سیاسی جهان اسلام.
- نورانی، سیدمهدی (۱۳۹۳)، داعش از کاشت تا برداشت، قم، مسجدالاسلام.